

Międzynarodowa Konferencja Naukowa z okazji 450-lecia utworzenia Seminarium Duchownego „Hosianum”

Szanowni Państwo,

W sierpniu 2015 r. minie 450 lat od utworzenia Seminarium Duchownego z siedzibą w Braniewie. Ta wręcz epokowa decyzja wiązała się z postanowieniami Soboru Trydenckiego oraz sprowadzeniem przez kardynała Stanisława Hozjusza do diecezji warmińskiej jezuitów, którzy rozwinęli szkolnictwo na poziomie gimnazjalnym i wyższym. Głównym celem miało być kształcenie duchownych, ale – jak się okazało – z uczelni korzystali także ci, którzy później angażowali się w szkolnictwo, różne sfery kultury, a także w życie społeczne i polityczne. Bardzo szybko Braniewo otrzymało miano „Aten Północy”. Jego rangę podniosło powołanie Alumnatu Papieskiego, przygotowującego misjonarzy dla krajów skandynawskich i ruskich oraz innych zakładów wychowawczych, wspierających proces dydaktyczny.

To dziejowe wydarzenie od razu zaczęło przynosić pozytywne owoce. Diecezja otrzymała wykształconych kapłanów, a do Braniewa przybywali młodzieńcy nie tylko z Warmii, ale i całej Polski, a nawet krajów ościennych. Seminarium Duchowne stało się też instytucją wzorcową dla innych diecezji, a nadane wówczas konstytucje hozjańskie przetrwały prawie 250 lat. Biskupi w relacjach do Stolicy Apostolskiej z dumą informowali, że mają księży wykształconych, dobrze ułożonych i wzorowych, odznaczających się zasobem wiedzy, przykładowym życiem oraz pobożnością.

Wypracowany przez jezuitów system szkolnictwa został jednak przerwany wskutek kasaty zakonu i na początku XIX w. trzeba było organizować go od nowa. Tej misji podjęli się już księża diecezjalni w ramach współpracy z powołanym w 1821 r. Liceum Hosianum, gdzie alumni uczęszczali na wykłady i od 1843 r., wraz z młodzieżą świecką, mogli zdobywać stopnie naukowe. Uczelnia otrzymała bowiem prawa akademickie i status równy uniwersytetom. W 1912 r. została przemianowana na Akademię Królewską, a w 1918 r. na Państwową Akademię w Braniewie i pod tą nazwą funkcjonowała do końca II wojny światowej.

Po 1945 r., w nowych warunkach politycznych i z uwagi na zmiany ludnościowe oraz przeniesienie centrum administracyjnego do Olsztyna, diecezja nie była w stanie od razu wznowić działalność tej uczelni. Powołano więc najpierw seminarium niższe, a dopiero w 1949 r. reaktywowano Wyższe Seminarium Duchowne „Hosianum”. Ono również bardzo szybko zyskało renomę. W 1972 r. podjęło współpracę naukową z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, gdzie studenci mogli bronić prac magisterskich, a od 1981 r. zostało afiliowane do Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, dzięki czemu już rok później obrony mogły odbyć się już w Olsztynie. Od 1 września 1999 r. Seminarium Duchowne „Hosianum” współpracuje z Wydziałem Teologii UWM, czyli powróciło do dawnych tradycji formacji duchowej we własnych murach i intelektualnej w ramach uczelni wyżej.

450-lecie „Hosianum” jest zatem doskonałą okazją, by podjąć refleksję naukową nad początkami, historią, formami działalności i dniem dzisiejszym szkolnictwa wyższego na Warmii. Do takich tradycji odwołuje się też Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie i słusznie. Zakorzenienie w odległej przeszłości jest powodem do dumy, a zwiększają ją jeszcze postaci Mikołaja Kopernika, Stanisława Hozjusza, Marcina Kromera, Ignacego Krasickiego i wielu innych, które rozśławiły Warmię nie tylko w całej Polsce, ale i poza jej granicami.

Tę jubileuszową rocznicę Wyższe Seminarium Duchowne „Hosianum” wraz z Instytutem Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz Archiwum Archidiecezji Warmińskiej chce uhonorować międzynarodową konferencją naukową i okolicznościowym wydawnictwem. O patronat poprosiliśmy Arcybiskupa Metropolite Warmińskiego, dra Wojciecha Ziembę i Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, prof. dra hab. Ryszarda Góreckiego. Będziemy bardzo wdzięczni za zgłoszenia do udziału w tym międzynarodowym spotkaniu naukowym i nadsyłanie propozycji tematów referatów.

Bardzo też prosimy o przekazanie tych informacji innym osobom, które mogą być zainteresowane tym przedsięwzięciem. Problematyka może dotyczyć kwestii związanych z funkcjonowaniem „Hosianum”, ale też szkolnictwa jezuickiego na Warmii, związków naukowych ośrodka braniewskiego z innymi placówkami naukowymi w Polsce i za granicą, m.in. w Niemczech, na Litwie i w innych krajach europejskich – w przeszłości i teraźniejszości.

Propozycje tematów można zgłaszać do 30 października 2014 r.

Adresy kontaktowe:

Ks. dr Paweł Rabczyński, rektor Wyższego Seminarium Duchownego „Hosianum” – e-mail: rabczynski@o2.pl

Ks. prof. zw. dr hab. Andrzej Kopiczko, dyrektor Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UWM – e-mail: andrzejkopiczko@wp.pl, tel. 609465820